

DOĞA HAKLARI İHLALLERİ

NİSAN/2020

CHP DOĞA HAKLARI AÇIKLAMALARI

BAKAN KURUM, 3. SEFER DE AYNI ŞANSA SAHİP OLAMAYABİLİR !

Denizli Avdan Mahallesi'nde kurulacak santrale ait ÇED raporunun nihai hale getirilip yurttaşların görüşlerine sunulması üzerine açıklamada bulunan CHP Doğa Haklarından Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Gülizar Biçer Karaca, 50 Bin civarında zeytin ağacının katledilmesine yol açacak, yaşam alanları ile dipdibe olan santrale ait itirazlarını paylaştığı açıklamasında; Dipsiz Göl ve Salda örneklerini hatırlatarak Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum'a "3. sefer aynı şansa sahip olmayabilir" uyarısında bulundu.

Denizli İli Kale ve Tavas ilçeleri yapılması planlanan Avdan Termik Santralına ait Nihai ÇED raporu geçtiğimiz hafta Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından kamuoyuyla paylaşılarak, yurttaşların raporla ilgili itirazlarını 10 Gün içerisinde Bakanlığa sunmaları istendi.

Evde mi Kalalım, İtiraz Etmek İçin Valiliklere Mi Gidelim

CHP Doğa Hakları olarak yayınladıkları "Doğa Hakları İhlalleri-Mart 2020" isimli rapora atıfta bulunarak, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın 2020 yılı Mart ayı içerisinde 37 adet ÇED olumlu kararı verdiğini hatırlatan CHP Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca, Avdan Termik Santrali Nihai ÇED raporunun kamuoyuyla paylaşarak, 10 günlük itiraz süresini başlatmasına, "Tüm yurttaşlara evde kal çağrısında bulunan AKP İktidarı, bu çağrısıyla çelişen uygulamalara devam ediyor. Hem yurttaşa evde kal diyorsunuz, hem de Nihai ÇED raporunu inceleyip itirazda bulunmalarını bekliyorsunuz. Vatandaşlar, bu itirazı size ulaştırmak için ya kurumlarınıza gidecek ya da PTT'ye. Bulaşla mücadele ederken, yurttaşları bulaş riski olan mekanizmalara gönderemezsiniz. Bunun vebalini, riskini alamazsınız" tepkisinde bulundu.

Herşeyden Önce Kanuna Aykırıdır, Zeytin Sahalarına 3 Km'den Yakına Termik Santral Kuramazsınız

Termikçi firma, hazırladığı ÇED raporunda Proje alanına yakın alanlarda zeytincilik faaliyetleri sürdürüldüğünü, bunlara zarar vermeyecek teknolojiyi kullanacaklarını iddia etmiştir. Bu iddialarını, bir üniversite öğretim görevlisinden alınan rapora dayandırmıştır. Bu raporun bilimselliği ve objektifliğini elbette ki tartışacağız. Ancak, Yasa açık bir şekilde, zeytin sahalarına 3 KM'den yakın mesafede bu tarz tesislerin kurulmasını yasaklamıştır. Hukuku, objektifliği ve bilimselliği tartışılır raporla aşamazsınız.

Söz konusu termik santrali kurmak istedikleri yerde 50 Bin civarı zeytin ağacı bulunuyor. Termik santral demek, bu ağaçların bir kısmının kesilmesi, bir kısmının ise kuruması, verimsizleşmesi demektir. Yakın tarihimiz buna benzer doğa katliamlarıyla dolu. Yırca örneği ibret alınmalı.

Halk Sağlığı Uzmanlarının, Kurumlarının Görüşü Olmadan Mahallenin Dibinde Termik Santral Kuruluyor

Koronayla ilgili alınan sokağa çıkma yasağı, şehirlerarası ulaşımın kapatma gibi tedbirler, 30 büyükşehir belediyesinin yanı sıra Zonguldak ilini de kapsıyor. AKP Genel Başkanı, Zonguldak'ı da listeye eklemelerinin nedeni olarak, bu ildeki sorunlara dayalı hastalıkların yoğun olmasını gösterdi. Zonguldak'taki sorunlara dayalı hastalıkların en önemli nedeni, kömür ve kömüre dayalı termik santrallerdir. Çanakkale Çan, Soma, Yatağan, Afşin, Elbistan... Termik santraller nedeniyle bir çok yurttaşımız benzer sağlık sorunlarıyla mücadele ediyor. Termik santrallerin olduğu şehirlerde yaşanan sağlık sorunları şeffaf bir şekilde paylaşılmadığı için, ÇED raporlarındaki halk sağlığına ait iddialar "mühendisler" tarafından ileri sürülüp, "mühendis" bilirkişiler tarafından irdeleniyor. Oysa, termik santraller, bir halk sağlığı sorunudur.

Bakan Kurum; Üçüncü Sefer Aynı Şansa Sahip Olmayabilir

İklim kriziyle mücadele kapsamında millet bahçesi taahhüdünde bulunan AKP iktidarı, mahallenin dibinde, tarım alanlarının ortasında binlerce zeytin ağacını katledecek, yurttaşları kanser vb. hastalıklara bulaştıracak termik santralin ÇED raporunu nihai hale getiriyor. Bu ÇED raporunun nihai hale getirilmesi, kanunların çok açık bir şekilde çiğnendiğinin resmidir.

Çevre ve Şehircilik Bakanı'na dostça bir uyarıda bulunmakta fayda var. Sayın Bakan, Yırcı sürecini bir "ibret" olarak ele almalı ve kanun emrini aşırıp, şirketlerin taahhütleriyle hareket etmemeli. Dipsiz Göl birdi, Salda iki oldu. Üçüncü sefer aynı şansa sahip olmayabilir.

SÜREÇ HAKKINDA BİLGİ: Denizli İli Kale ve Tavas ilçeleri yapılması planlanan Avdan Termik Santrali (2x150MWe/2x151,75 MWm/2x396 MWt Termik Santral, Endüstriyel Atık Depolama Alanı (Kül-Cüruf), Kömür Ocakları ve Kireç Taşı Ocağı Dâhil) Entegre projesi tarım alanları, zeytinlik alanlar, ormanlık alanlar ve yaşam alanlarının ortasında halk ve çevre sağlığı açısından tehdit oluşturmaktadır. Avdan Mahallesinin dibinde kurulmak istenen proje sahası, içme suyu kaynakları yönünden de tehdit içermektedir.

KAZDAĞLARINDA DİRDİNİZ SAĞLIKSA, MADENCİLERİ DURDURUN

Kazdağlarında Su ve Vicdan Nöbetini devam ettiren yurttaşların, nöbetlerini sona erdirmelerine yönelik çıkarılan İl Hıfzısıhha Kurul Kararını samimi olmamakla eleştiren CHP Genel Başkan Yardımcı Gülizar Biçer Karaca, Kirazlıtepe Madeniyle ilgili gizlenen Çanakkale Halk Sağlığı Müdürlüğü'nün yazısını basınla paylaştı.

Çanakkale Valiliği'nin, koronavirüsü bahane göstererek Kazdağları'nda 270 günü aşkın süredir devam eden çadırli nöbetin bitirilmesine, alanın boşaltılmasına ilişkin bir tebliğ ile maden karşıtı hareketi güçsüzleştirmeye çalıştığını dile getiren CHP Doğa Haklarından Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Gülizar Biçer Karaca, Kirazlıtepe Madeni'ne ait ÇED sürecinde Çanakkale İl Halk Sağlığı Müdürlüğü tarafından sunulan kurum görüşün sümenaltı edildiğine vurgu yaparak, "Valilik sağlık konusunda samimi ise, Halk Sağlığı Müdürlüğü'nün kurum görüşüne sahip çıksın. Su ve Vicdan nöbetini değil, madenci firmanın faaliyetlerini durdurmaya çalışsın. Sağlık Koruma Bandını, kurum görüşüne aykırı biçimde belirlemişler. Valilik bununla ilgili adım atsın" değerlendirmesinde bulundu.

İşte, Gülizar Biçer Karaca'nın basınla paylaştığı İl Halk Sağlığı Müdürlüğü Kurum Görüşü;

Çanakkale Valiliği Halk Sağlığı Müdürlüğü'nün 16.06.2015 tarihli yazısında, "SAĞLIK KORUMA BANDI MESAFESİ; RUHSAT ALANI SINIRLARINIZ İÇERİSİNDE KALACAK VE ÇED ALANI SINIRINDAN DIŞARIYA DOĞRU 100 M OLARAK ÖNERİLECEKTİR" denilmektedir. Görüleceği üzere, sağlık koruma bandının ÇED alanı sınırından dışarıya doğru 100 m olması gerekirken, ÇED raporunda sağlık koruma bandı içeriye doğru 50 m ve 10 m olarak belirlenmiştir.

Maden faaliyetinin 119 Bin kişinin içme ve kullanma suyu sağlayan tek su kaynağı olan Atikhisar Barajını etkileyeceğini belirten Halk Sağlığı Müdürlüğü, "KÜMÜLATİF ETKİ DEĞERLENDİRMESİ EKSİK YAPILDIĞINA" dair eleştiri sunarak bölgedeki tüm maden faaliyetlerini kapsayacak biçimde, çevre ve halk sağlığı açısından bölgesel stratejik çevre etki değerlendirmesinin yapılması gerektiği belirtilmiştir.

“SALDA GÖLÜ YOK EDİLİYOR!”

CHP Doğa Haklarından Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca, dünyanın sayılı özel turizm bölgelerinden Salda Gölü'nün beyaz kumlarının iş makineleriyle taşınmaya başlama görüntülerinin kendilerine ulaşması üzerine “Kamyonlarla, iş makineleriyle girdiğiniz o beyaz kumlar, tarihi 3.7 milyar yıl öncesine dayanan, canlı organizmalar...”

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Sarayın “Millet Bahçesi” emrini yerine getirmek için cinayet işliyor.” açıklamasını yaptı.

Çıplak Ayakla Dahi basılmaması gereken Salda'nın beyaz kumlarında hafriyat kamyonlarının ne işi var?!

Salda sürecini en başından beri yakından takip ettiklerini belirten CHP Genel Başkan Yardımcısı Gülizar Biçer Karaca, “ Doğal Sit alanı statüsü taşıyan alanda, o güzelim beyaz kumlarda inşaat faaliyetinde bulunuluyor. 1. Derece Doğal Sit alanında ne inşaat yapabilirsiniz, ne kum alabilirsiniz, ne de buralara hafriyat boşaltabilirsiniz” uyarısında bulunarak, yaşanan hukuksuzluğun altını çizdi.

Bu Bir Cinayettir!!

CHP Genel Başkan Yardımcısı Gülizar Biçer Karaca, Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum'a " Geçen sene Kesin Korunacak Hassas Alan olarak ilan edeceğinizi söylediğiniz alanda, bugün kamyon ve kepçelerle binlerce canlının yaşam alanına saldırılıyor. Sayın Bakan ya sizi kandırıyorlar ya da siz bu milleti kandırıyorsunuz. Salda siz inşaat yapasınız diye değil, Korona virüsü tedbirleri gerekçesiyle ziyarete kapatıldı. Virüs sonrasında, yurttaşları bu manzarayla mı karşılamak istiyorsunuz? Çıplak ayakla dahi basılmaması gereken o beyaz kumları, kamyon ve kepçeler kirletiyor, binlerce yılda oluşan doğal ve özel kıyıları geri dönülmez şekilde yok ediyorsunuz” dedi ve “Derhal bu rezaleti durdurup, sorumluluklarınızı yerine getirin” çağrısında bulundu.

MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ COVID-19 ÖNLEMLERİ KAPSAMINDA MÜCBİR SEBEP İLAN ETTİ

Mücbir Sebep İlanı Kimleri Kapsıyor

- 1.] Yeni tip Koronavirüs [Kovid-19] salgını dolayısıyla alınan tedbirlerden doğrudan etkilenen maden ruhsat sahipleri ve rödovansçılar
- 2.] 24/01/2020 tarihinde Elazığ ve Malatya illerinde meydana gelen deprem felaketinden dolayı bu iller kapsamındaki maden ruhsat sahipleri ve rödovansçılar

Mücbir Sebep İlanının Süresi

01/04/2020-30/06/2020 [bu tarihler dahil] tarihleri arasında

Mücbir Sebep İlanı Kapsamında Alınan Tedbirler

- 1.] Nisan ayı sonuna kadar verilmesi gereken 2019 yılı işletme faaliyetiyle ilgili teknik belgeleri sunmak için tanınan süre, 30 Eylül 2020 tarihine kadar uzatıldı.
- 2.] Mücbir sebep ilan edilen tarih aralığında, ön inceleme raporu, maden arama projesi, arama faaliyet raporu veya işletme projesi verme zorunluluğu bulunan ruhsat/müracaat sahalarının tamamı için, söz konusu rapor/projelerin verilme süresi ve talebe ilişkin diğer yükümlülükler 30/09/2020 tarihine kadar uzatılmıştır.
- 3.] Maden arama ve işletme ruhsatlarının süresi uzatmayla ilgili ruhsat bitiş tarihinden en geç 6 ay öncesine kadar işletme projesi sunma ve diğer yükümlülükleri yerine getirme zorunluluğu söz konusudur. [Madde Kanunu md 24/2]. **Mücbir sebep ilanı kapsamında, işletme projesini sunma ve diğer yükümlülüklerin altı ay öncesinden verilmesine ilişkin hüküm uygulanmayacaktır.**
- 4.] Maden Kanununun ilgili maddeleri kapsamında ruhsat sahibine verilen sürelerin mücbir sebep ilan edilen tarih aralığında bulunması halinde; belirtilen eksikliklerin tamamlanması için verilen süreler 30/09/2020 tarihine kadar uzatılacaktır.
- 5.] Maden Kanununun 14 üncü maddesi gereğince **Haziran ayı sonuna kadar ödenmesi gereken 2019 yılı Devlet Hakkı'nın, 28/12/2020 tarihine kadar ödenebilecektir.**
- 6.] Ocak ayı içerisinde yatırılmadığı için iki kat olarak tahakkuk ettirilen ve 2020 yılı Haziran ayının son gününe kadar ödenmesi gereken ruhsat bedelleri, **iki kat olacak şekilde ödenmesi kaydı ile ruhsat iptali yapılmaksızın 28/12/2020 tarihine kadar uzatılacaktır.**
- 7.] Kanunun 24 üncü maddesinin on birinci fıkrası kapsamında işletme izni verilirken; Kanunun 7 nci maddesi kapsamında alınması gereken çevresel etki değerlendirme kararı, mülkiyet izni, işyeri açma ve çalışma ruhsatı ile Genel Müdürlüğün kayıtlarına işlenmiş alanlar ile ilgili izinlerinin süresi içinde verilmediği dönemler hesaplanırken **2020 takvim yılının tamamı idari para cezası uygulamasına mesnet teşkil eden döneme dahil edilmeyecek ve hak düşürücü süreler 28/12/2020 tarihine kadar uygulanmayacaktır.**
- 8.] Maden Kanununun 24 üncü maddesinin on ikinci fıkrası kapsamında, Beş yıllık dönemde, üretimin en az olduğu herhangi üç yılında yaptığı toplam üretim miktarı projede beyan edilen bir yıllık üretim miktarının %30'undan az olması durumunda, ruhsat sahiplerine 77.632 Türk

lirası idari para cezası verilir. İdari para cezasının uygulanmasından başlamak üzere, geriye doğru üç yıllık dönemlerde yaptığı toplam üretim miktarı projede beyan edilen yıllık üretim miktarının %30'undan daha az olması durumunda ruhsat sahiplerine 77.632 Türk lirası idari para cezası verilir. Bu fıkra kapsamında beş yıl içerisinde iki defa idari para cezası uygulanması halinde ruhsat iptal edilir.

Maden Kanununun 24 üncü maddesinin on ikinci fıkrası kapsamında değerlendirme yapılırken, mücbir sebep ilan edilen tarih aralığı dikkate alınmayacaktır.

9.] Mücbir sebep ilan edilen tarih aralığında Maden Kanunu kapsamında yürütülen işlemlerde verilmesi zorunlu olan 6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borcun olmadığına dair belge 30/09/2020 tarihine kadar istenmeyecektir.

10.] Yukarıda sayılan hususlar, 24/01/2020 tarihinde deprem felaketinin yaşandığı Elazığ veya Malatya illerindeki ruhsatlar ve felaketin yaşandığı tarihte bu illerde ikamet ettiğini ispatlayan ruhsat sahipleri ve rüdevansçılar için 24/01/2020 tarihinden geçerli olacaktır.

DOĞA HAKLARI İHLALLERİ DEVAM EDİYOR

“YURTTAŞ EVDE, İHLAL HER YERDE”

Çed Olumlu Kararı Vermeye Ara Verilmiyor

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, 2020 yılı Nisan ayı içerisinde toplam 21 adet proje için ÇED Olumlu kararı verdi.

30 Nisan'da ÇED Olumlu Kararı verilen Koza Altın İşletmeleri A.Ş.'ye ait Kaymaz Altın Ve Gümüş Madeni İkinci Maden Atık Depolama Tesisinin 1 Km'den daha yakın mahalledeki Kazmaz Mahallesi kanser vakasının yoğun yaşandığı bir bölge olarak biliniyor.

Aydın Yılmazköy'de JES Kuyusu Patladı

Aydın'ın Efeler ilçesinde, Yılmazköy'de JES kuyusunda patlama meydana geldi. İşçilerden yaralananın olmadığı olayda ekiplerin 2 bin 500 metre derinlikte yaptığı çalışma sonucunda kuyu kapatıldı. Aydın kent merkezine birkaç kilometre uzaklıktaki Yılmazköy'lüler yıllarca JES'lere karşı mücadele ediyorlar. Zeytin ve incir bahçeleri ile çevrili olan Yılmazköy'de açılan davalara rağmen hukuksuz bir şekilde JES çalışmalarına devam ederken, Ken Kipaş adlı JES şirketine verilen ÇED gerekli değildir kararı mahkemece iptal etmişti.

Kaynak: <https://www.evrensel.net/haber/403675/aydin-yilmazkoyde-jes-kuyusu-patladi>

ORÇEV: "Yason Burnu'na Dokunma" Demeye Devam Ediyoruz

Tarihi ve kültürel özelliği olan 1. ve 2. sit alanı olan Ordu'nun Perşembe ilçesinde bulunan Yason Burnu Ordu Büyükşehir Belediyesi'nin projesiyle tahrip ediliyor. Altınpost Efsanesi'nin [Arganot Efsanesi] geçtiği yer olması nedeniyle turizm açısından da önemli olan yerin doğallığının bozulacağı yönünden tepkilere neden oldu.

Kaynak: <https://www.evrensel.net/haber/403639/orcev-yason-burnuna-dokunma-demeye-devam-ediyoruz>

Fethiye'ye Jeotermal Sondaj Kuyuları

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca Muğla ili Fethiye ilçesi Kayaköy Mahallesi ve Ölüdeniz Mahallesi sınırlarında bulunan 2182 hektarlık alan sondaj yöntemi ile jeotermal kaynaklar arama faaliyeti adı altında ihale edildi. ÇED yapım süreci ise 30 Mart 2020 tarihinde başlatıldı.

Her biri en az 10 bin mertrekarelik alanı kaplayan sondaj kuyularının şu alanlarda çıkarılması öngörülüyor: İki tanesi Ölüdeniz Plajı Lagünü'nde Arkeolojik Sit ve 1'inci Derece Doğal Sit içerisinde, bir tanesi Kayaköy Mahallesi Soğuksu Plajı mevkiinde 1'inci Derece Doğal Sit Alanı içerisinde, bir tanesi Delikliburun/Gemiler Sahili, Arkeolojik Sit ve Doğal Sit Alanı içerisinde

ve son iki tanesi ise Darboğaz Plajı kuzeyindeki Oyukbaşı Tepesi mevkiinde 1'inci Derece Doğal Sit Alanı içerisinde.

Kaynak:<https://www.evrensel.net/haber/403429/sokaga-cikmak-yasak-talan-serbest-fethiyede-jeotermal-sondaj-kuyulari-acilacak>

Kömür Ocakları Hezil Ve Habur Çaylarını Zehirliyor

Şırnak'ın Silopi ilçesine bağlı Görümlü [Bêspin] Beldesi'ndeki Cudi Dağı eteklerinde bulunan kömür ocakları, bölgedeki Hezil ve Habur çaylarına ciddi anlamda zarar veriyor. Kış aylarında kömür ocaklarında biriktirilen tahliye suları, bahar aylarıyla birlikte her iki çaya akıtılıyor. Söz konusu tahliye sularından kaynaklı önce kireç gibi beyaza, ardından kömür karasına bürünen çaylar kirleniyor. Yurttaşlar çayların kirlenmesinden kaynaklı suyu tarla ve bostanlarında kullanamazken, Başverimli [Tilqebîn] Beldesi'ne kadar uzanan bölgedeki hayvanlar da söz konusu sudan faydalanamıyor.

Kaynak:<https://www.evrensel.net/haber/403296/komur-ocaklari-hezil-ve-habur-caylarini-zehirliyor>

Datça'nın Kalbine Yapılaşma Hançer

Muğla'da Alavara Koyu'nun sit derecesi düşürüldü. Karar, bölgedeki doğal hayatı ortadan kaldıracak yapılaşmanın önünü açıyor. Resmi Gazete'de yer alan kararla 'Nitelikli Doğal Koruma Alanı' olarak anılan alanlarda turizm tesis yapılarına yol verildi. Ayrıca 'Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanı' statüsüne düşürülerek madencilik faaliyetlerinin önü açıldı. Muğla Çevre Platformu Datça Meclisi karara karşı imza kampanyası başlattı.

Kaynak: <https://www.birgun.net/haber/datca-nin-kalbine-yapilasma-hanceri-298680>

Ölüdeniz Ve Kayaköy'ün Katliamına Ruhsat!

Muğla'nın Fethiye ilçesinde, Arkeolojik Sit ve 1'inci Derece Doğal Sit içerisinde bulunan Ölüdeniz Plajı Lagünü'nde iki tane, Kayaköy Mahallesi Soğuksu Plajı mevkiinde bir tane, Delikliburun/Gemiler Sahili içerisinde bir tane ve Darboğaz Plajı kuzeyindeki Oyukbaşı Tepesi mevkiinde iki tane olmak üzere her biri en az 10 bin metrekarelik alanı kaplayan 6 adet jeotermal sondaj kuyusu açılması için iş insanı Abdulvahap Çelik'e izin ve ruhsat verildi.

Kaynak: <https://www.birgun.net/haber/oludeniz-ve-kayakoy-un-katliamina-ruhsat-298568>

İbradı'da Mermer Ocağına Tepki

Antalya'nın İbradı ilçesi mermer ocaklarının tehdidi altında. 2016 yılından beri ilçede hidroelektrik santrali (HES) ve rüzgar enerjisi santrali (RES) ile mücadele edilirken şimdi de mermer ocakları gündeme geldi.

<https://www.birgun.net/haber/doga-mermer-ocaklari-icin-heba-edilmesin-298522>

Antik Kente JES Tehdidi

Aydın Karacasu'da bulunan, UNESCO Dünya Mirası listesine giren dünyaca ünlü Afrodisias Antik Kenti'nin bulunduğu bölgede jeotermal kaynak aramak için ÇED süreci başladı

Kaynak: <https://www.birgun.net/haber/antik-kente-jes-tehdidi-298500>

Beyşehir Gölü Çevresi İmara Açılıyor

Türkiye'nin en büyük tatlı su gölleri arasında olan Beyşehir Gölü kenarındaki 188 hektarlık alanda plaj, marina, kamping alanı, bungalovlar ve çadır kamplı tesisler yapılacak Konya ve Isparta sınırları içinde kalan 650 kilometrekare alana sahip Beyşehir Gölü'nde 188 hektarlık bir turizm bölgesi kurulacak. Gölün Karaburun mevkesine; plaj, marina, kamping alanı, bungalovlar ve çadır kamplı tesisler yapılacak.

Kaynak: <https://www.birgun.net/haber/beysehir-golu-cevresi-imara-aciliyor-298410>

İkizköy'de Zeytin Ağaçlarının Kesimi Yerel Halk Tarafından Durduruldu

Yeniköy Termik Santrali'ne kömür taşıma bandı yapmak için bölgedeki zeytin ağaçlarının 1 Mayıs sokağa çıkma yasağı sırasında kesilmeye çalışılması büyük tepki oluşturdu.

Kesimler, İkizköylülerin müdahalesi ile durduruldu ancak İkizköylüler yaptıkları açıklamada kesimi yapan kişilerin "Yarın jandarmayla tekrar geliriz" diye tehdit ettiklerini belirtti.

Yeniköy ve Kemerköy Termik Santralleri'nin yol açtığı hava kirliliği sebebiyle hali hazırda kötü etkilenen İkizköylüler daha önce de termik santrallerin köyün suyunu kesmesi sebebiyle koronavirüs salgını sırasında üç gün boyunca suya erişememişlerdi.

Kaynak: <https://yesilgazete.org/blog/2020/05/01/ikizkoyde-zeytin-agaclarinin-kesimi-yerel-halk-tarafindan-durduruldu/>

Ekolojik Haklar Merkezi: İstanbul'a İçme Suyu İçin Baraj Şart Değil

İstanbul'a içme suyu sağlama amacıyla yapıldığı belirtilen Sungurlu Barajı ve HES projesine ÇED olumlu kararı verilmesine tepki gösteren Ekolojik Haklar Merkezi kentlin kayıp-kaçak su oranına dikkat çekti.

Kaynak: <https://yesilgazete.org/blog/2020/04/28/ekolojik-haklar-merkezi-istanbula-icme-suyu-icin-baraj-sart-degil/>

Tarım Arazisi Dibine Polipropilen Tesis

Mersin'de tarım alanlarının 60 m. yakınına kurulmak istenen polipropilen tesisi için verilen ÇED Olumlu Kararına, Mersin'deki çevre örgütleri ve Mersin Barosu iptal davası açtı.

Tesisin kurulacağı arazi, Mersin Toros Özel Endüstri Bölgesi ilan edildi. Böylece polipropilen tesisi önemli devlet teşviklerinden yararlanma hakkını daha kurulmadan elde etti. Ancak Mersinli çevreciler ve hukukçular, tesisin denize, havaya ve yeraltı sularına vereceği zarar konusunda endişeli.

Not: Polipropilen; otomotiv sanayinde kullanılan parçalardan, tekstil ve yiyecek paketleme alanına kadar hemen hemen her türlü plastik ürünün ham maddesi olan termoplastik bir polimer.

Kaynak: <https://yesilgazete.org/blog/2020/04/28/halkin-gundemi-salgin-devletinki-polipropilen/>

Meke Gölü Kurudu

Konya'nın Karapınar ilçesinde bulunan ve 'dünyanın nazar boncuğu' olarak bilinen Meke Gölü kurudu. 5 milyon yıl önce volkanik patlamayla meydana gelen kraterin, zamanla suyla dolması, 9 bin yıl önce ise gölün ortasında ikinci patlamanın olması ve buranın da suyla dolması sonucu oluşan Meke Gölü, kuraklık ve bilinçsiz tarımsal sulama sonucu yer altı su seviyesinin sürekli düşmesi nedeniyle kurudu. Şu an gölün sadece bir kısmında, neredeyse bir avuç su bulunuyor.

Kaynak: <https://gazetemanifesto.com/2020/meke-golu-kurudu-351469/>

Sazlıdere'de 2. ÇED Sürecine Tepki "Bu Karar Bu Duyuru Neyin Nesi?"

Keşan'a bağlı Sazlıdere Köyü'nde Boru Hatları İle Petrol Taşıma A.Ş. tarafından yapılması planlanan ve önceki ÇED Olumlu kararı iptal edilen Saros FSRU Gemi İskelesi projesiyle ilgili yeniden ÇED başvurusu yapıldı.

Edirne İdare Mahkemesi 14 ayrı bölümde hukuka aykırılık saptayarak ÇED olumlu kararı iptal edilmesine karşın, 2009/7 sayılı genelge kapsamında tek ÇED başvurusunda bulunulması, tepki doğurdu.

Kaynak: <https://www.medyakesan.com.tr/kesan/sazlidede-2-ced-surecine-tepki-bu-karar-bu-duyuru-neyin-nesi-h31954.html?fbclid=IwAR2cpm51NXZl6nEmmF180rcGKd-yX4eThkvermf7LBSOsKjzQ7HbUlqn6Hs>

Çırpılar ÇED Olumlu Kararı İPTAL Edildi

Çanakkale Yenice Çırpılar Kovancı Köyü mevkiinde, yapılması planlanan Çırpılar kömürlü termik santrali projesiyle ÇED olumlu kararının iptaline karar verildi.

Heybeliada Beton Ada Oldu! Plaja 50 Ton Beton Döküldü

Doğal sit alanı olan Heybeliada'da Asaf Plajı'na beton dökülerek denizin doldurulduğu ortaya çıktı. Plaja yakın ağaçlı mesire alanında da yapılaşma olduğu kaydedildi.

Kaynak: <https://www.milligazete.com.tr/haber/4305400/heybeliada-beton-ada-oldu-plaja-50-ton-beton-dokuldu>

Tarihi Yapıların Üzerine Hafriyat Döküp İnşaat Yaptılar!

Antalya'nın Kaş İlçesi, Bayındır ve Belenli Köyleri arasındaki bir özel çevre koruma bölgesinde Mika South isimli bir inşaat şirketinin Notos KAŞ projesi kapsamında kaçak yapılar inşa ettiği ortaya çıktı. 2500 yıllık tarihi olan bir bölgede, Tarihi kalıntıların üzerine hafriyat dökülerek yapılan kaçak inşaat için yüzlerce zeytin ağacı da kesildi.

Kaynak: https://sol.org.tr/haber/salgin-gunlerinde-de-talan-hiz-kesmiyor-tarihi-yapilarin-uzerine-hafriyat-dokup-insaat?fbclid=IwAR1jN84GjCO_4vmvBvIvQmp4WpUB-7_LsOP1LazMrgL3usDnMTxOgH2VopU

Bursa'da Köy Halkı HES'e Karşı Yürüdü

Çalı köyüne yapılmak istenen HES, yöre halkı tarafından protesto edildi. "Çalı'ya HES istemiyoruz" pankartı açan yaşam alanı savunucuları ile çalışma yapılan alana girilmesini engelleyen polisler arasında kısa süreli bir gerginlik yaşandı. Ardından yol açılarak yürüyüş devam etti.

Kaynak:<https://www.evrensel.net/haber/402882/bursada-koy-halki-hese-karsi-yurudu>
İlisu Barajı'nda su, kaplumbağaların yürüyüşünden daha hızlı yükseliyor

İlisu Barajı'ndaki Su Seviyesinin Hızla Yükseldiği Dicle Vadisi'nde Bazı Canlı Türleri Yaşamlarını Yitirirken, Bazıları Canlarını Zor Kurtarıyor.

Dicle Nehri ve Botan, Garzan, Kezer ve Başur Çay'larını gölete çeviren İlisu Barajı'ndaki su seviyesi, baharın etkisiyle dağlardaki karların erimesi ve sağanak yağış nedeniyle yükseliyor. Barajda, su kotunun en üst kodu olan 527'nci kota ulaşmasına son 10 metre kaldı. Yapılan resmi açıklamalara göre baraj gövdesinde su miktarı 115 metreyi aşarken, su miktarı ise 7,6 milyar metreküpü aştı. Bugüne kadar kaç yerleşim yerinin su altında kaldığına dair resmi bir açıklama yapılmazken, su altında kalacak 199 yerleşim yerinin neredeyse tamamı suya gömüldü. Binlerce dönümlük mera ve ekili alanın baraj nedeni ile su altında kaldığı vadilerde bugüne kadar ise binlerce canlı baraj yüzünden boğularak can verdi.

Kaynak:<https://www.evrensel.net/haber/402829/ilisu-barajinda-su-kaplumbagalarin-yuruyusunden-daha-hizli-yukseliyor>

Kaş'taki Sit Alanlarını Betonlaştıracak Planı Danıştay Durdurdu

Antalya'nın Kaş ilçesi için temelsiz biçimde bugünkünün 4 katı nüfus öngörüsü yaparak hazırlanan çevre düzeni planını Danıştay durdurdu. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın hazırladığı 1/100 binlik Çevre Düzeni Planı'nın iptali için Kaş Turizm ve Tanıtma Derneği, Mimarlar Odası Antalya Şubesi ve 31 yurttaş adına açılan davanın son olarak görüldüğü

Çevre Şehircilik Bakanlığı'nın, bugünkü nüfusu 59 bin olan Kaş ilçesi genelinde 2040 yılı için yaklaşık 200 bin nüfus projeksiyonuna yer verdiği çevre düzenleme planına Kaş Turizm ve Tanıtma Derneği, Mimarlar Odası Antalya Şubesi ve 31 yurttaş adına açılan davada, Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu tarafından, planın nüfus projeksiyonları açısından yürütmesinin durdurulmasına karar verildi.

Kaynak:<https://www.evrensel.net/haber/402808/kastaki-sit-alanlarini-betonlastiracak-plan-danistay-durdurdu>

Gökçeadalıların Protestoları, Oldu Bittiyle Yapılmak İstenen İnşaatı Durdurdu

Gökçeada'da 800 Konutlar olarak bilinen ve TOKİ'ye ait 732 konutun bulunduğu alandaki tek yeşil alana, iki gün önce iş makineleri girdi ve ağaçların kesimi sırasında bölge halkının direnişiyle karşılaştı. Gökçeada sakinleri inşaatın hukuksuz olduğunu savunuyor. Yaklaşık 30 Gökçeadalı, inşaat alanına giderek iş makinelerinin çalışmalarının durdurulmasını istedi. İnşaat geçici olarak durduruldu, ancak firmanın mahkeme sonucunu bekleyip beklemeyeceği bilinmiyor.

Kaynak:<https://yesilgazete.org/blog/2020/04/23/gokceadalilarin-protestolari-oldu-bittiyle-yapilmak-istenen-insaati-durdurdu/>

Saraçoğlu'nda Ağaçları Kestiler

Ankara'da Türkiye'nin ilk toplu konut alanı ve kentsel sit alanı olan Saraçoğlu Mahallesi'nde otopark yapılması amacıyla ağaçlar kesildi. Hukuksal süreç devam etmesine rağmen salgını fırsat bilerek Bakanlığın ağaçları kestiğine dikkat çeken Mimarlar Odası Ankara Şubesi, Çevre Şehircilik Bakanı ve Kültür Turizm Bakanı hakkında görevi kötüye kullanmaktan suç duyurusunda bulunacaklarını açıkladı.

Kaynak: <https://www.evrensel.net/haber/402182/kovid-19-salginini-firsat-bilip-saracoglundu-agaclari-kestiler>

Çevre Dernekleri: Biz Evde, Şirketler İhalede!

Koronavirüs salgını nedeniyle sokağa çıkılmasının tehlikeli olduğu vurgulandığı halde maden ve enerji şirketlerinin doğaya ve yaşam alanlarına zarar vermeye devam ettiğini belirten çevre dernekleri, hükümetin de maden sahaları için ihale yapmasına tepki gösterdi. Derneklerin ortak açıklamasında, "Bizlere evde kalın deniyor. Bizler evde kalıyoruz ama iktidar ve şirketler boş durmuyorlar. Fırsatı değerlendirerek yaşam alanlarımız talan ediliyor. Dünya salgın hastalıkla mücadeleyi halkıyla veriyor. Avrupa, ABD iş güvencesi verip ekonomik yardım yapıyor. Bizler de aynı olanaklara sahip olmayı beklerken hükümet bizden maddi yardım istiyor. İktidar bizlere evde kal çağrısı yaparken doğayı ve yaşam alanlarımızı talan eden ihaleler açmaktadır. Kanal İstanbul, Aydın-Denizli kara yolu, TOKİ ihaleleri, millet bahçeleri, maden sahaları en belirgin olanları" vurgusu yapıldı.

Kaynak:<https://www.evrensel.net/haber/401424/cevre-dernekleri-biz-evde-sirketler-ihalede>

Bursa'da Bir Köy Koronavirüsten Değil Maden Protestosu Yüzünden Karantinaya Alındı

Kirazlıyayla Köyü'ne giriş çıkışlar, köylülerin maden şirketinin saha genişletmek için ağaç kesmesine tepki göstermesi sonrasında yasaklandı. Koronavirüs salgını sebebiyle insanlara evde kalma uyarıları verilirken Bursa Yenişehir ilçesindeki Kirazlıyayla Köyü'nde maden şirketinin saha geliştirmek için köydeki ağaçları kesmesi köylüler tarafından tepkiyle karşılandı.

Kaynak:<https://yesilgazete.org/blog/2020/04/03/bursada-bir-koy-koronavirusten-degil-maden-protestosu-yuzunden-karantinaya-alindi/>

Koza Altın Salgın Dinlemiyor: Eskişehir'e İkinci Siyanürlü Havuz Hazırlığı

Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu [TMSF] yönetimindeki Koza Altın İşletmeleri, Eskişehir Sivrihisar'da yaşam alanlarının yakınına siyanürlü ikinci atık depolama tesisi yapmak için girişimlerine başladı.

Proje kapsamında 40 hektarlık alan içinde 1 milyon 750 bin metreküp kapasiteli atık depolama göleti inşa edilecek. Göletin yapılacağı yer Kaymaz Mahallesine yakın mesafede. Kazmaz Mahallesi, kanser vakalarının yoğun olarak yaşandığı, kanser nedeniyle birçok ölümün meydana geldiği bir bölge olarak biliniyor.

Kaynak: <https://yesilgazete.org/blog/2020/04/07/koza-altin-salgin-dinlemiyor-eskisehire-ikinci-siyanurlu-havuz-hazirligi/>

Kızılcaköy'de JES İçin ÇED Onayı Verildi

Jeotermal enerji santrali [JES] yapılmasına karşı verdikleri mücadele ile gündeme gelen ve bu direniş sonrası JES çalışmalarını durduran Aydın Kızılcaköy'de JES yapımı yeniden gündeme geldi. JES için ÇED onayı verildi.

Kaynak:<https://www.evrensel.net/haber/402461/sermaye-korona-dinlemiyor-kizilcakoyde-jes-icin-ced-onayi-verildi>

Hattat'ın İşi Yürüyor

Hattat Holding'in Maslak'ta yarım kalan milyar dolarlık "Diamond of İstanbul" projesi için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından hazırlanan küçük ölçekli imar planı değiştirildi. Bakanlık 45 kat verdiği izni itirazları değerlendirerek 40 kata düşürdü.

İmar planları siluete takıldığı için İstanbul Büyükşehir Belediyesi [İBB] Meclisi'nden defalarca dönen, mahkeme kararları ile planları iptal edilen ve mühürlenerek yarım kalan gökdelen projesi için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı devreye girmişti. Kaynak:<http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/hattatin-isi-yuruyor-1730958>

Muğla Orman Bölge Müdürlüğü: Çıtlık Ormanı'nda Katliam Söz Konusu Değil

Muğla'nın Ula ilçesine bağlı endüstriyel plantasyon alanı ilan edilen Çıtlık Ormanı'nda yapılan ağaç kesimlerine gelen tepkiler üzerine kesimlerin durdurulmasının sonrasında Muğla Orman Bölge Müdürlüğü tarafından yapılan açıklamada bölgenin endüstriyel ağaçlandırma yapmaya uygun olduğu, hukuka aykırı bir durum olmadığı ve kesimlerin muhtarlığın bilgisi dahilinde gerçekleştirilip yerel halkın itirazının bulunmadığı söylendi.

4 Nisan Cuma günü ormanda ağaçların kesilmeye başlamasının ardından orada yaşayan halk kesimlere itiraz etmiş, kesimler durdurulmuştu. Pazartesi günü orman içinden kesim seslerinin gelmesi üzerine bölge halkı tekrar alana gitmiş ancak bu sefer de jandarma engeliyle karşılaşmıştı.

Müdürlük: Yöre Halkından İtiraz Gelmedi

Yaşanan olayların ardından 10 Nisan günü Muğla Orman Bölge Müdürlüğü bir açıklama gerçekleştirdi. İHA' tarafından yayınlanan açıklamada özetle şu ifadeler kullanıldı:

Söz konusu bölmeler; ağaçlandırma kriterlerine uygun, uygulama projesi yapılmış, toprak yapısı, arazi yapısı ve diğer kriterleri ile 'endüstriyel ağaçlandırma' yapmaya uygun yapıdadır. Konu edilen bölmelerde yapılan her faaliyet, belirli bir plan-program dahilinde yapılmaktadır. Hukuka, kanun ve yönetmeliklere aykırı bir çalışma söz konusu değildir.

Kaynak:<https://yesilgazete.org/blog/2020/04/13/mugla-orman-bolge-mudurlugu-citlik-ormaninda-katliam-soz-konusu-degil/>

Tuzla'da Yapılaşmaya Açılan Alanla İlgili Yargının İptal Kararı Yok Sayıldı

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, yargının Tuzla'da İller Bankası mülkiyetinde bulunan deniz kıyısındaki 50 bin metrekarelik alanın yapılaşmaya açılmasına ilişkin 'iptal' kararını yok saydı. Planla dev arazi imara açıldı.

Kaynak:<https://www.evrensel.net/haber/401989/tuzlada-yapilasmaya-acilan-alanla-iligili-yarginin-iptal-karari-yok-sayildi>

Rize Güneysuluların HES İnşaatına Tepkisi: Berlin Duvarı Gibi Köyümüzü İkiye Böldüler

Rize Güneysu'da Baro Enerji şirketinin sürdürdüğü HES projesine ait inşaat kapsamında dere içinde metrelerce yükseklikte duvar örüldü. Duvarın köyü ortadan ikiye bölmeye tepki gösteren köylüler "Berlin duvarı gibi, resmen köyü kuzey ve güney diye ikiye ayırdılar" yorumunu yaptı. Köylülerin proje hakkında açtıkları dava, Rize İdare Mahkemesi'nde görülüyor.

Kaynak:<https://www.evrensel.net/haber/402721/rize-guneysulularin-hes-inaatina-tepkisi-berlin-duvari-gibi-koyumuzu-ikiye-bolduler>

Maraş'taki Sır Baraj Gölü'nün renk değişimi araştırılıyor

Maraş Sır Baraj Gölü'nde yaşanan renk değişimi üzerine açıklama yapan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, "Gölden numuneler alındı, araştırılıyor" dedi. Bakanlığın resmi Twitter hesabında yer alan açıklamada, "Kahramanmaraş Sır Baraj Gölü'ndeki renk değişimi ile ilgili olarak yapılan ilk incelemede baraja su girişi sağlayan 3 derenin açık renkli ve temiz görümlü aktığı tespit edilmiştir. Gölden numuneler alınmış olup inceleme sonucuna göre gerekli idari süreç başlatılacaktır" denildi.

Kaynak:<https://www.evrensel.net/haber/402568/marastaki-sir-baraj-golunun-renk-degisimi-arastiriliyor>

Belediyelerde 'Sıfır Atık ile İklim Değişikliği' Müdürlükleri Kuruluyor

5 Nisan tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik" kapsamında, Büyükşehir belediyelerinde "Sıfır Atık Dairesi Başkanlığı" ile "İklim Değişikliği Dairesi Başkanlığı", il ve ilçe belediyelerde ise "İklim Değişikliği Şube Müdürlüğü" ile "Sıfır Atık Şube Müdürlüğü" kurulacak.

Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum, "2023 yılına kadar bütün kurum binalarımız, belediyelerimiz, üniversitelerimiz, sanayilerimiz, havalimanlarımız, alışveriş merkezlerimiz ve otellerimiz, sıfır atık sistemine geçecek" dedi.

Kaynak:<https://www.iklimhaber.org/belediyelerde-sifir-atik-ile-iklim-degisikligi-mudurlukleri-kuruluyor/>

İkizköylüler: “Temiz suya erişiminiz yoksa yaşam da yok. Korkuyoruz!”

Yeniköy ve Kemerköy termik santralleri nedeniyle sık sık su kesintilerinin yaşandığı Muğla Milas’a bağlı İkizköy’de yaşayanlar suyun kullanım ve dağıtım hakkının belediyeye bağlı Muğla Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü’ne [MUSKİ] devredilmesini istedi.

İkizköy Çevre Komitesi tarafından yapılan açıklamada yöre halkının 40 yıldır termik santral ve kömür madenlerinin yarattığı çevre sorunlarının içinde hayatta kalmaya çalıştığı ifade edilerek, köyün içme ve kullanma suyunu sağlayan kuyular, depo ve tüm diğer su altyapı tesisleri Yeniköy Kemerköy Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş.’den alınarak kamuya devredilsin.

Kaynak:<https://www.iklimhaber.org/ikizkoyluler-temiz-suya-erisiminiz-yoksa-yasam-da-yok-korkuyoruz/>

Zeytinler de salgın hastalığın pençesinde: Zeytin Leprası Avrupa’da üç ülkede yayılıyor

Avrupa’da zeytin ağaçları ölümcül bir salgın hastalığın tehdidi altında. Yapılan yeni bir araştırma, “Zeytin Leprası” ya da “Zeytin Cüzami” adlı hastalığın salgının İtalya, Yunanistan ve İspanya’daki tüm üretim alanlarını etkileyebileceğini ortaya koydu.

Araştırmacılar acilen önlem alınmaması halinde, geçen yıl bir milyon zeytin ağacının hastalık nedeniyle öldüğü İtalya’da, gelecek 50 yıl içinde yaşanacak ekonomik kaybın beş milyar avroyu bulabileceği uyarısında bulundu. Çalışma ekonomik kayıpların İspanya ve Yunanistan’da ise sırasıyla 17 milyar ve iki milyar Euroyu bulabileceğini gösteriyor. Söz konusu üç ülke Avrupa’da zeytin üretiminin yüzde 95’ini sağlıyor.

2017’de Avrupa’da zeytin üretimi dört milyar euro değerindeydi. Bu değer zeytinyağı için ise 6.7 milyar Euroydu.

Uzmanlar alınacak önlemlerin salgının yayılma hızını kesebileceğini, ancak pek çok ülkenin, sonuçları ağır olacağı için bu önlemleri almada isteksiz olduğunu belirtiyor.

Kaynak: <https://yesilgazete.org/blog/2020/04/15/zeytinler-de-salgin-hastaligin-pencesinde-zeytin-leprasi-avrupada-uc-ulkede-yayiliyor/>

YAYINLANAN RAPORLAR

Petrol Lobisi İklim Değişikliği Mücadelesinin Askıya Alınmasını İstiyor

Kanada'nın en büyük petrol ve doğalgaz lobisi Kanada Petrol Üreticileri Birliği [The Canadian Association of Petroleum Producers – CAPP], ülke hükümetine bir mektup gönderdi. Mektupta, koronavirüs salgını gerekçe gösterilerek çevre hakkında getirilmiş düzenleme, yasa ve politikaların askıya alınmasının aralarında bulunduğu 30'dan fazla talep yer aldı.

27 Mart tarihli mektup, geniş çaplı geciktirme ve askıya alma, endüstrinin kirlilik görüntülenmesi, göçmen kuşlara olan etkiler, iklim değişikliği ve yerli hakları gibi konularda değişiklik tekliflerini içeriyor.

Lobiciler iklim değişikliği mücadelesinin geciktirilmesi, iklim değişikliğinin stratejik değerlendirmelerinin uygun bir danışmanlık sağlanana kadar ertelenmesi talebinde bulundu. CAPP aynı zamanda Kanada'ya seragazi emisyonlarını azaltma ve 2050 yılına kadar net sıfır hedefine ulaşmak adına getirilebilecek yeni iklim önlemlerinin ertelenmesini de istiyor.

Mektup, Birleşmiş Milletler Yerli Halkların Hakları Bildirgesi'ne [UNDRIP] ait mevzuatın, şu anda etkili bir müzakerenin mümkün olmadığı gerekçesiyle ertelenmesini istedi.

Kaynak: <https://www.iklimhaber.org/petrol-lobisi-iklim-degisikligi-mucadelesinin-askiya-alinmasini-istiyor/>

Korona Günlerinde 17 Nisan Dünya Çiftçilerinin Mücadele Günü!

ÇİFTÇİLER SENDİKASI [ÇİFTÇİ-SEN] tarafından Dünya Çiftçilerinin Mücadele Günü olan 17 Nisan'da yapılan açıklamada, korona virüsünün, doğanın tahrip edilmesi, ekolojik sistemin bozulması, endüstriyel tarımın yıkıcı etkisi yeni salgınların da habercisi olduğu belirtildi. Şirketlerin gıda sisteminin salgınların ortaya çıkmasında önemli bir rolünün olduğu gibi, ürettikleri besin değeri düşük, sağlıksız gıdalarının da insanların bağışıklık sistemlerini zayıflattığı, hastalıklar karşısında güçsüz kıldığı değerlendirildi.

Yerelde üreten, çeşitliliğe dayanan, ekolojik tarımsal üretim temelli bir sisteme yönelmek artık bir zorunluluk olduğunu açıklayan Çiftçi-Sen, ülkelerin tarımsal reformlar yapması, ekolojik köylü tarımını yaygınlaştırarak şirketlerin kontrolündeki bir gıda sistemi yerine gıda egemenliğini inşaaya yönelmesinin insanlık için daha da aciliyet kazandığı söylenerek

-Marketlerden değil, yerel köylü kooperatiflerinden, yerel üretici topluluklarından tüketelim.

- Küçük ölçekli, yerel tohumlarla, yerel çeşitleri üreten çiftçi ve köylülerin ürünlerini tüketiciye ulaştıran mekanizmalar oluşturulmalı, tüketici olarak ta tercihimiz bu ürünlerden yana olmalıdır.
- Komşumuzun dükkanından alışveriş yapalım. Yerel ekonomiyi güçlendirelim.

İnsani değerleri yükseltelim. Evde Kalalım, Sessiz Kalmayalım!

Önerisinde bulunuldu.

Kaynak:<http://www.ciftcisen.org/2020/04/16/korona-gunlerinde-17-nisan-dunya-ciftcilerinin-mucadele-gunu/>

Yenilenebilir Enerji Kapasitesi 2019'da Rekor Kırdı

Uluslararası Yenilenebilir Enerji Ajansı'nın[IRENA]paylaştığı verilere göre, yenilenebilir enerji kapasitesi 2019 yılında rekor seviyede artış gösterdi. Araştırmaya göre, artırılan enerji kapasitesinin %75'ini yenilenebilirler oluşturdu.

2019 yılında inşa edilen yeni elektrik santrallerinin neredeyse %75'inin yenilenebilir enerji kullanmasıyla yeni bir rekora imza atıldı.

Uluslararası Yenilenebilir Enerji Ajansı'nın[IRENA] verilerine göre, güneş, rüzgar ve diğer yeşil enerji teknolojileri artık dünya enerjisinin üçte birinden fazlasını karşılarken bu bir başka rekor kırıldığı anlamına geliyor.

Fosil yakıt santralleri, Avrupa ve ABD'de azalmaya başladı. Ancak kömür ve doğalgaz santralleri Asya, Orta Doğu ve Afrika'da yükselişe geçti.

Kaynak: <https://www.iklimhaber.org/yenilenebilir-enerji-kapasitesi-2019da-rekor-kirdi/>

Doğal Yeşil Alandan TOKİ Bahçesine: Millet Bahçeleri

Daha önce 30 ilde inşa edilmesi planlanan 41 Millet Bahçesi'nin sayısı, 40 ilde 60 olarak revize edildi. Şu anda Diyarbakır, Mersin, Trabzon, Muş, Bitlis, Balıkesir, Afyonkarahisar, Erzurum, Karaman, Burdur, Ankara, Konya, Sivas, İstanbul, Kars, Aydın, Kırıkkale, Kastamonu, Hakkari, Ardahan, Giresun, Kırklareli, Tekirdağ, Nevşehir, Yozgat, Gaziantep, Malatya, Adana ve Hatay'da 47 millet bahçesi projelendirme aşamasında. 11 ilde 13'ünün inşaatı ise devam ediyor.

Uluslararası iklim toplantılarında iklim krizine çare olarak gösterilen ve "daha çok yeşil" iddiasıyla hayata geçirilen Millet Bahçelerinin zaten doğal olan ortamlara restoran, otopark, mescit, tuvalet, çay bahçesi, millet kıraathaneleriyle betonlaştırılması ve 'bahçeleştirilmesi' ise tartışma konusu olmaya devam ediyor. Uzmanlar ayrıca yeşil alanların devletlerce metalaştırılıp nakit girişi sağlayabilecekleri alanlar haline getirileceği uyarısı yapıyor.

Cumhurbaşkanı'nın talimatıyla projeye dahil olan TOKİ, üç yılda 50 millet bahçesi hedefiyle yola çıktığını duyurmuştu. Ancak proje kapsamında TOKİ mülkiyetindeki toplam 2 milyon metrekarelik gayrimenkul alanı da Millet Bahçesi olarak görünüyor. Bu arazilere Emlak Konut'un da 10 bin konut yapması planlanıyor. Yani, 2023'e kadar bitirilmesi planlanan pek çok Millet Bahçesi projesinin TOKİ konutlarının bahçesi olarak planlandığı anlaşılıyor.

TMMOB Peyzaj Mimarlar Odası Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Ayşegül İbici Oruçkaptan, projenin temel ayaklarından Toplu Konut İdaresi'nin [TOKİ] açtığı ihalelerin denetim mekanizması ve adil bir hukuk anlayışından uzak olduğunu vurgulayarak, ihalelere önceden belirlenmiş, büyük inşaat firmaları girebildiğini, alınan ihalelerde taşeron olarak yer alan peyzaj mimarları ve mimarların hiç söz hakkı olmadığını, çizdikleri projelerin hangi ilde, nasıl bir ortamda hayata geçirileceğini dahi bilmediklerini dile getirdi.

Millet bahçelerinin doğal çevre, ekolojik denge ve iklim için yararları oldukça tartışmalıyken, ekosistemin sürdürülebilirliğine olanak vermeyişi de eleştiriliyor. Kapalı devre bir proje olarak geliştirilen bahçeler, flora ve fauna geçişlerine, türlerin kaynaşması ve birbirleriyle etkileşimine izin vermiyor. Buralarda kullanılabilecek yabancı türlerin, bölgenin biyoçeşitliliğini marjinalleştirmesi ya da istilacı türlerin çevredeki diğer endemik türleri baskılaması da bir diğer potansiyel risk.

Kaynak:<https://yesilgazete.org/blog/2020/04/06/dogal-yesil-alandan-toki-bahcesine-millet-bahceleri/>

İklim Durumu: 2019'da Dünya Nasıl Isındı?

Carbon Brief, yüzey sıcaklıkları, okyanusların ısınması, buzullar, deniz seviyeleri, deniz buzları ve atmosferdeki sera gazı konsantrasyonları gibi konularda 2019'un dikkat çekici verilerini paylaştı.

2019'da kaydedilen rekor iklim olayları şöyle:

- 2019 kullanılan veri kümesine bağlı olarak yüzey sıcaklığının kaydedildiği ikinci veya üçüncü en sıcak ve büyük bir El Niño olayı olmayan en sıcak yıldır. Alt troposferdeki sıcaklıklar bakımından da ikinci veya üçüncü en sıcak yıl oldu.
- 2018 ve 2019 arasında belirgin şekilde artan okyanus sıcaklığı bakımından en sıcak yıldır.
- Nisan ve ağustos ayları arasında **Kuzey Kutbu** ve **Antarktika**'daki deniz buzlarının yayılım alanı ve hacminde rekor düşmeler görüldü. Eylül ayında ulaşılan en düşük Kuzey Kutup Denizi buz miktarı, ikinci en düşük seviyeye ulaştı.
- Küresel deniz seviyeleri ve atmosferik sera gazı konsantrasyonları 2019'da yeni rekor düzeylere ulaşırken, dünyadaki buzullar erimeye devam etti.

Kaynak:<https://yesilgazete.org/blog/2020/04/11/iklim-durumu-2019da-dunya-nasil-isindi/>

İklim Krizi Biyoçeşitlilikte Ani Kayıplara Yol Açabilir

Nature'da yayınlanan araştırmaya göre küresel sıcaklıkların artmasına bağlı olarak ani biyolojik çeşitlilik kayıpları ilk olarak tropikal okyanuslarda 2030 yılından önce başlayacak.

Çalışmada içlerinde kuşlar, memeliler, sürüngenler, amfibiler, balıklar, deniz omurgasızları, mercanlar ve deniz çayları dahil olmak üzere yaklaşık 30 bin tür için coğrafi menzil haritaları derlendi. 1850 yılından 2005 yılına kadar yaşanan sıcaklığın ortalama sıcaklık olarak alındığı araştırmada sıcaklık projeksiyon modelleri üzerinden gelecek senaryoları üzerinde çalışıldı. Araştırmanın sonuçlarına göre, yüksek emisyon senaryosunda, ani biyolojik çeşitlilik kayıpları ilk olarak tropikal okyanuslarda 2030 yılından önce başlayacak. Sonrasında tropikal ormanlarda görülen kayıplar 2050 yılına kadar yüksek enlemlere yayılacak.

Kaynak: <https://yesilgazete.org/blog/2020/04/10/iklim-krizi-biyocesitlilikte-ani-kayıplara-yol-acabilir/>

İklim Aktivistleri Dijital İklim Grevinden Seslendi: Evde Kalalım Ama Evimiz Yanıyor

Fridays for Future ve Sıfır Gelecek'in çağrı yaptığı greve canlı yayınla bitlikte iki bin kişi katıldı. Böylece Türkiye tarihinde ilk defa küresel bir eylem günü dijital ortama taşınarak geniş kitlelere ulaşılmış oldu.

Küresel çağrıyla birlikte bir araya gelen iklim aktivistleri canlı yayın ve video konferans ile bir araya gelerek koronavirüsün getirdiği kısıtlamalara rağmen dijital ortamda iklim grevlerini gerçekleştirdi.

Fridays for Future ve Sıfır Gelecek'in çağrı yaptığı greve canlı yayınla bitlikte iki bin kişi katıldı. Böylece Türkiye tarihinde ilk defa küresel bir eylem günü dijital ortama taşınarak geniş kitlelere ulaşılmış oldu.

Kaynak: <https://yesilgazete.org/blog/2020/04/03/iklim-aktivistleri-dijital-iklim-grevinden-seslendi-evde-kalalım-ama-evimiz-yanıyor/>

BM İklim Değişikliği Konferansı- COP26 Koronavirüs Salgını Nedeniyle Ertelendi

Bu yılın kasım ayında Glasgow'da İngiltere ve İtalya'nın ortaklığıyla yapılacak olan BM İklim Değişikliği Konferansı COP26 tüm dünyaya yayılan koronavirüs salgını nedeniyle ertelendi. Ertelemeye birlikte 2021'e ötelenen konferansın tarihi, taraflarla yapılacak görüşmelerden sonra belirlenecek.

Kaynak: <https://yesilgazete.org/blog/2020/04/01/bm-iklim-degisikligi-konferansi-cop26-koronavirus-salgini-nedeniyle-ertelendi/>

Türkiye'nin Sera Gazı Emisyonları 18 Yılda Yüzde 137,5 Arttı

TÜİK, Türkiye'nin 2018 yılı sera gazı emisyonlarının bir önceki yıla göre binde 5 oranında gerileyerek 520,9 MT CO₂ eşdeğeri olarak gerçekleştiğini ancak 1990'a göre yüzde 137,5 oranında arttığını açıkladı.

1990 yılında 4 ton CO₂ eşdeğeri olan kişi başı sera gazı emisyon rakamının 2018 yılında 6,4 ton CO₂ eşdeğeri seviyesine yükseldiği bildirildi.

Toplam sera gazı emisyonlarında en büyük pay %71,6 pay ile enerji kaynaklı olarak gerçekleşirken, enerji sektörünün CO₂ emisyonlarındaki payı %85,8, N₂O emisyonlarındaki payı %9,5, CH₄ emisyonlarındaki payı ise %16,6 olarak gerçekleşti.

Endüstriyel işlemler ve ürün kullanımı toplam emisyonlarda %12,5, CO₂ emisyonlarında %13,9, N₂O emisyonlarında %4,7 oranında pay sahibi oldu.

Tarımsal faaliyetlerin toplam emisyonlardaki payı %12,5, CO₂ emisyonlarında %0,3, CH₄ emisyonlarında %63,1'i, N₂O emisyonlarında ise %70,1 olarak hesaplandı. Atık sektörü de CH₄ emisyonlarının %20,3, N₂O emisyonlarının ise %15,7 oranındaki bölümünden sorumlu.

Kaynak:<https://yesilgazete.org/blog/2020/04/01/turkiyenin-sera-gazi-emisyonlari-18-yilda-yuzde-1375-artti/>

Standford Woods Enstitüsü: Ormanların Yok Edilmesi Salgın Hastalıkları Artırıyor

Standford Woods Enstitüsü'nün yayınladığı çalışmada, ormanlık alanların yok edilmesi sonucunda insanların primatlarla daha fazla etkileşime girdiği, bunun da salgın hastalıkların ortaya çıkmasına ve yayılmasına yol açtığı ifade edildi.

Araştırmada, dünya çapında doğal ormanlık alanların tarım alanına dönüştürülmesi devam ettikçe, Covid 19 benzeri hayvandan insana sıçrayan virüslerin ortaya çıkıp yayılmasının daha da sıklaşacağı belirtiliyor.

Çalışmada, insan ve primat etkileşimini azaltmak üzere, biyolojik çeşitlilik açısından zengin olan ormanların çevresine orman çiftlikleri benzeri tampon bölgeler inşa edilmesi önerildi.

Ayrıca ulusal ya da uluslararası yardım gibi harici kaynaklar kullanılarak yakıt ve inşaat malzemesi sağlanması durumunda, insanların ormana gidip ağaç kesme zorunluluğundan kurtarılabilceği belirtildi.

Kaynak:<https://yesilgazete.org/blog/2020/04/09/standford-woods-enstitusu-ormanlarin-yok-edilmesi-salgin-hastaliklari-arttiriyor/>

Şehir Plancıları Odası İzmir Şubesi'nden Uyarı: Doğal Alanlar Tehlikede

TMMOB'a bağlı Şehir Plancıları Odası'nın İzmir şubesi Covid 19 salgınına karşı, korunan alanlarla ilgili yönetmelikte değişiklik yapıldığını ve sit alanlarında tahribat oluşturacak müdahalelerin önünün açıldığını duyurdu.

TMMOB'a bağlı Şehir Plancıları Odası (ŞPO) İzmir Şubesi, korunan alanlarla ilgili Korunan Alanların Tespit, Tescil ve Onayına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmelik'te yapılan 16.03.2020 tarihli değişiklikle ilgili bir açıklama yayınladı.

Değişiklikle birlikte İzmir'de korunması gereken birçok doğal alanın tehdit altına girdiği belirtilen açıklamada; Foça, Urla ilçeleri ile Karaburun, Çeşme Yarımadalrı ve Gediz Deltası başta olmak üzere korunması gerekli doğal sit statüsündeki alanların, doğal niteliklerinin bozulmasının önünün açıldığı ve söz konusu nitelikli alanların yapılaşma tehdidinde açık hale getirildiği ifade edildi.

Açıklamada yönetmelik değişikle birlikte Nitelikli Doğal Koruma Alanları'nda, entegre nitelikte olmayan tarım ve hayvancılık tesisleri ile balıkçı barınağı, iskele, kültür balıkçılığı ve doğal kaynak suyu kullanımına yönelik uygulama ve yapılaşmalara izin verildiği de belirtildi. Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanları'nda da, diğer koruma statülerinde yapılabilecek yapı ve faaliyetlerin yanı sıra sanayi tesislerini de içerecek biçimde entegre üretim ve depolama tesisleri ile madencilik faaliyetlerinin yapılmasına olanak sağlandığına dikkat çekildi.

Kaynak: <https://yesilgazete.org/blog/2020/04/07/sehir-plancilari-odasi-izmir-subesinden-uyari-dogal-alanlar-tehlikede/>

Uluslararası Enerji Ajansı: 2020'de Yenilenebilir Enerjinin Payı Yüzde 5 Artacak; Nükleerin Payı İse Yüzde 3 Düşecek

Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) tarafından yayınlanan Küresel Enerji Durum Raporu'nda [2020] , 2020 yılı içerisinde şimdiye kadar, kömür ve doğal gaz kullanımı karantina esnasında özellikle çok etkilendiğinden, sadece güneş ve rüzgar gibi yenilenebilir enerjilerin artış gösterdiğinden, 2020 yılında yükselecek tek enerji kaynağının, düşük işletim maliyetleri ve şebekelere öncelikli erişim imkanı sayesinde küresel enerji üretimindeki payında artış beklenen yenilenebilir enerjiler olacağından bahsedildi.

Raporda düşük-karbonlu enerji kaynaklarından bir olarak ifade edilen nükleerin, bu yıl, 2019 yılında ulaştığı tüm zamanların en yüksek seviyesinden % 3 oranında düşmesi bekleniyor. Enerji sektörü dışındaki yenilenebilirler için ise işler o kadar iyi değil. Ulaşım ve seyahat üzerindeki kısıtlamalar karayolu ulaşımı talebini aşağı çektiği için, biyoyakıtlara yönelik küresel talebin 2020'de büyük oranda düşmesi bekleniyor.

Kaynak: <https://www.birgun.net/haber/uluslararasi-enerji-ajansi-2020-de-yenilenebilir-enerjinin-payi-yuzde-5-artacak-nukleerin-payi-ise-yuzde-3-dusecek-299234>

Marmara Denizi'nde Canlı Yaşamı Yok Olmaya Başladı

İstanbul Üniversitesi Balıkçılık Teknolojisi ve Yönetimi Ana Bilim Dalı Bakanı Prof. Dr. Saadet Karakulak, balığın tükenmesinde önemli bir nedenin de deniz kirliliği olduğunu belirtti. İstanbul Üniversitesi Su Bilimleri Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Melek İşinibilir Okyar ise, bu yıl Marmara'da görülen müsilajı 'çok geniş alanlara yayılan ve uzun süreli gözlenen organik

materyal birikimi' olarak açıklıyor. Müsilajın deniz ekosisteminde 'oksijen yokluğuna' neden olacağını altını çizerek Okyar, meydana getirdiği görsel kirliliğin yanı sıra balıkçılık ve turizmi de olumsuz etkilediğini, ekonomik kayıplara neden olduğunu savundu. Silivri Su Ürünleri Kooperatifi Başkan Yardımcısı Barış Köksalan'a göre, müsilaj denizanalarının ölmesi ya da kimyasal atıkların tarlalardan denizlere gelmesiyle oluşuyor. Çamura benziyor. Bu çamur tabakası da küçük balıkları öldürüyor.

Kaynak: <https://www.birgun.net/haber/marmara-denizi-nde-canli-yasami-yok-olmaya-basladi-298441>

2020 Küresel Gıda Krizi Raporu: 135 Milyon Kişi Akut Gıda Güvensizliği Yaşıyor

Gıda Krizlerine Karşı Küresel Ağ'ın raporuna göre 2019'da gıda krizi yaşanan 55 ülkede 75 milyon çocuk boy kısalığı yaşarken, 17 milyon kişi de aşırı zayıflıktan muzdarip.

Aralarında Birleşmiş Milletler ajansları, hükümetler ve sivil toplum kuruluşlarının yer aldığı Gıda Krizlerine Karşı Küresel Ağ açılığın temel sebeplerini ele alan 2020 Küresel Gıda Krizi Raporunda 2019'un sonu itibarıyla 55 ülke ve bölgede 135 milyondan fazla insanın akut gıda güvensizliği ile karşı karşıya olduğunu gözler önüne seriyor. Bu raporun 2017'deki ilk basımından bu yana en yüksek gıda güvensizliği ve kötü beslenme seviyesi.

Rapora göre 2019'da gıda krizi yaşanan 55 ülkede 75 milyon çocuk boy kısalığı yaşarken, 17 milyon kişi de aşırı zayıflıktan muzdarip. Buna ek olarak, 2019'da 183 milyon kişi [IPC/CH Faz 2] zor şartta olarak sınıflandırıldı. Bu akut açlığın en yüksek noktası ve herhangi bir şok ile karşılaşıldığında [IPC/CH Faz 3 ya da üstü] bir krize ya da daha kötü bir duruma dönüşme riskini beraberinde getiriyor.

Bu eğilimlerin arkasındaki ana itici sebepler ise 77 milyon insanı etkileyen çatışma, 34 milyonu insanı etkileyen iklim değişikliği ve 24 milyon kişinin maruz kaldığı ekonomik çalkantı.

Kaynak: <https://yesilgazete.org/blog/2020/04/21/2020-kuresel-gida-krizi-raporu-135-milyon-kisi-akut-gida-guvensizligi-yasiyor/>

WWF: Salgınların Artışı Doğa Tahribatından Kaynaklanıyor

WWF [Dünya Doğayı Koruma Vakfı] yeni koronavirüs pandemisinin doğa tahribatı ve yaban hayvanı ticareti ile ilgisini ortaya koyan "Doğanın Yok Oluşu ve Pandemilerin Yükselişi" adlı bir rapor yayınladı. Rapora göre; yeni koronavirüs aslında Ebola, AIDS, SARS, kuş gribi ve domuz gribi gibi son yıllarda ortaya çıkan hayvan kaynaklı hastalıkların son örneği. Bu hastalıkların yayılmasında doğanın insan tarafından aşırı sömürülmesinin ve yaban hayvanı ticaretinin etkisi çok büyük.

Salgınların, doğayla ilişkilerimizi gösterdiğini vurgulayan rapora göre; doğal ekosistemlerin tahrip edilmesi ve değiştirilmesi, ormansızlaşma, yaban hayvanı türlerinin yasadışı veya kontrolsüz ticareti, yabani ve evcil türlerin hijyenik olmayan koşullarda bir araya getirilmesi ve satılması, virüs gibi patojenlerin yabani ve evcil hayvanlardan insanlara geçme ihtimalini yükseltiyor. Ayrıca, insan davranışları ve demografik faktörler bu risklerin seviyesini önemli

ölçüde artırırken, kıtalar arası seyahat hızı pandemilerin hiç fark edilmeden yayılmasına neden olabiliyor. Sağlığımızı ve refahımızı korumak için yapmamız gereken ise, doğayı ve sağladığı faydaları korumak ve sürdürmek.

WWF-Türkiye [Doğal Hayatı Koruma Vakfı]'na göre, Covid-19 benzeri tehditlerden sakınmak için acilen atılması gereken adımlar şunlar:

1. Ulusal ve uluslararası düzeyde yaban hayvanı ticaretinin yasaklanması
2. Yaban hayvanı pazarlarının kapatılması
3. İnsanların yaban hayvanlarıyla kontrolsüz temasının kesilmesi
4. Canlı türleri ve popülasyonlarının yok olmasının önüne geçilmesi, doğal yaşam ortamlarının korunması
5. Kaçak avcılığın sona erdirilmesi, kara avcılığının salgın döneminde yasaklanması ve salgın risklerine karşı yeniden düzenlenmesi
6. Bozulmuş ekosistemlerin restore edilmesi, yeniden kazanılması
7. Yaban hayatı dostu geleneksel tarımsal uygulamaların teşvik edilmesi
8. Covid-19 sonrası dönemde sürdürülebilir yatırımların teşvik edilmesi, insanın, doğa üzerindeki zararlı etkisini artıracak yatırımların[tüketim, kirlilik, vs] desteklenmemesi
9. Ekonomiye canlandırma planlarının en az yüzde 50'sinin enerji verimliliği, yenilenebilir enerji, elektrikli ulaşım gibi çevresel olarak sürdürülebilir yatırımlara yöneltilmesi
10. Covid-19 krizindeki kolektif çabanın iklim krizi ve biyoçeşitlilik kaybını önlemek için bireyler, iş dünyası, yerel yönetimler ve hükümetler düzeyinde kararlılık ve dayanışma ile yürütülmesi

Kaynak:<https://yesilgazete.org/blog/2020/04/20/wwf-salginlarin-artisi-doga-tahribatindan-kaynaklaniyor/>

IRENA: Yenilenebilir Enerji Mevcut İstihdamı Dört Katına Çıkaracak

Uluslararası Yenilenebilir Enerji Ajansı (IRENA), Küresel Ölçekte Yenilenebilir Enerjinin Görünümü Raporu'nu yayımladı. Rapor, yenilenebilir enerjiye dayalı enerji dönüşümünü desteklemenin, 2050 yılına kadar ekonomik büyüme sağlayabileceğini, milyonlarca yeni istihdam yaratabileceğini ve insan refahını yükselteceğini ortaya koyuyor.

Buna göre, ekonomilerin kapsamlı şekilde karbondan arındırılması stratejilerinin, yaklaşık 130 trilyon dolarlık enerji yatırımı gerektiriyor. Ancak bu büyük ölçekli yatırım önemli sosyo-ekonomik kazanımlar yaratacak. Enerji sistemlerinde yaşanacak dönüşümle, 2050 yılı itibarıyla toplam küresel GSYİH kazanımlarında, işlerin olağan seyrettiği senaryoya kıyasla 98 trilyon ABD doları artış yaşanabilir.

Yenilenebilir enerji sektöründe yaklaşık 42 milyon yeni iş yaratılması sonucu mevcut seviyesinin dört katına çıkan istihdama, enerji verimliliğinde 21 milyon ve sistem esnekliği kapsamında 15 milyon yeni iş eklenebilir.

Raporda ayrıca net sıfır emisyon hedefine ulaşmayla ilgili kapsamlı bir yol haritası sunuluyor. Başta yeşil hidrojen ve son kullanıcı ürünlerinin elektrifikasyonu olmak üzere belirlenen beş adet teknoloji önceliğine yatırım yapılarak, ağır sanayi ve yüksek karbonlu sektörlerde fosil yakıtların yenilenebilir enerjiyle ikame edilebileceği, dolayısıyla emisyon azaltımı sağlanacağı ortaya konuluyor. Rapor, düşük karbonlu yatırımların, yatırım maliyetlerinin hızla üzerine çıkan finansal performans sağlayacağını gösteriyor. Özellikle sağlık ve çevresel etmenler gibi dışsallıklarda oluşacak düşüş, yatırım maliyetlerinden sekiz kat daha fazla tasarruf sağlayabilir. İklim riskleri açısından güvenli bir senaryo, 2050 yılına kadar toplam 110 trilyon dolarlık enerji yatırımı gerektiriyor. Kapsamlı ve net sıfır emisyon hedefleyen senaryo ise bu yatırıma 20 trilyon dolar ek yatırım ihtiyacı ekliyor.

Kaynak:<https://yesilgazete.org/blog/2020/04/20/irena-yenilenebilir-enerji-mevcut-istihdami-dort-katina-cikaracak/>

Sivil Toplumdan Avrupa Merkez Bankası'na: Yardımlarda Paris Anlaşması'nı Gözetin Avrupa Merkez Bankası [ECB], Covid-19 salgınında ekonomisi darbe alan Avrupa ülkeleri için, Avrupa pazarına 750 milyar euroluk yardım yapmayı öngörmesi üzerine, Avrupalı çevre savunucuları, bu meblağın harcanmasında göz önüne alınması gereken hususları içeren ortak bir metin kaleme aldı.45 sivil toplum örgütünün imzaladığı mektupta, Banka'nın yapacağı yardımlarda AB'nin iklim taahhütlerine uyması ve yeşil yatırımları artırmak üzere Avrupa Yatırım Bankası ile koordineli çalışması gibi talepler yer alıyor.

Mektup "sürdürülebilir kurtarma önlemlerinin" geliştirilmesi için beş adım öneriyor:

- ECB'nin varlık alım programlarını ve teminat çerçevelerini Paris Anlaşması ile uyumlu hale getirmesi,
- Bankacılık sektörüne yönelik borcun temdidini [refinansman] uygulamalarını Paris Anlaşması ile uyumlu hale getirmesi,
- Sürdürülebilir yatırım için varlık piyasalarını desteklemek ve yeşil yatırımları artırmak üzere Avrupa Yatırım Bankası [veya diğer benzer Avrupa kurumları] ile koordineli şekilde hareket etmesi,
- Avrupa bankacılık sektörünün iklim risklerine karşı dayanıklılığını artırmak ve iklim değişikliğine katkı sunan fosil yakıt finansmanı gibi projelere finans akışını azaltan ihtiyati tedbirleri uygulamaya koyması,
- Operasyonların, Paris Anlaşması ve Avrupa bankacılık sektörü ile uyumlaştırılması sürecine ilişkin bilgileri değerlendirmek ve yetkilileri düzenli olarak bilgilendirmesi.

Kaynak:<https://yesilgazete.org/blog/2020/04/30/sivil-toplum-orgutlerinden-avrupa-merkez-bankasina-yardimlarda-paris-anlasmasini-gozetin/>

2019'da Avrupa'da Sıcaklık Rekoru Kıırıldı

Dünya gününde [22 Nisan] yayımlanan yeni bir çalışmaya göre, atmosferde rekor seviyelere ulaşan seragazları sonucu sıcaklıkların artmasıyla, geçtiğimiz sene Avrupa'da rekor sıcaklığa erişildi.

Avrupa'nın yıllık ortalama sıcaklığı geçtiğimiz yıl rekor yüksekliğe ulaşarak önceki yılların rekorunu da aşmış oldu.

AB'nin iklim değişikliği gözlemlene kurumunun [Copernicus Climate Change Service] yıllık "Avrupa İklim Durumu" raporunda belirtildiği üzere; 2014, 2015 ve 2018'de rekor seviyelere ulaşılmıştı. Rapora göre, Avrupa'nın en sıcak 12 yılından 11'i 2000 yılından bu yana gözlemlendi.

Gözlemlene kurumunun Aralık 2019 – Şubat 2020 arası elde ettiği verilere göre, bu yıl Avrupa'da ölçülen en sıcak kış yaşandı. Bu yıl da ısınma trendinin devam etmesi bekleniyor. Kaynak: <https://www.iklimhaber.org/2019da-avrupada-sicaklik-rekoru-kirildi/>

Türkiye'nin 29 Büyükşehirinde Hava Kirliliği Yüzde 32 Azaldı

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile belediyelerin hava kalitesi ölçüm istasyonları verilerine göre, Türkiye'de bulunan 29 büyükşehirde partikül madde [PM10] hava kirliliği yüzde 32 azaldı.

Ülkedeki büyükşehirlerde en fazla hava kirliliği azalması Kahramanmaraş'ta yaşandı. Kahramanmaraş'ı sırasıyla Şanlıurfa, Hatay, Van, Erzurum ve Eskişehir takip etti.

16 Mart'tan sonra hava kirliliği Kahramanmaraş'ta yüzde 60, Şanlıurfa'da 58, Hatay'da yüzde 55, Van'da yüzde 53 ve Erzurum ile Eskişehir'de yüzde 51 azaldı.

Hava kirliliğinin en az değiştiği şehirler ise İzmir, Muğla ve Tekirdağ oldu. 3 büyükşehirde hava kirliliği sadece yüzde 3 geriledi. Hava kirliliği İstanbul'da 16 Mart tarihinden sonra yüzde 11 azalırken, Ankara'da yüzde 27, Bursa'da yüzde 37, Antalya'da yüzde 28 ve Adana'da yüzde 46 azalarak kayıtlara geçti

Kaynak: <http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiyenin-29-buyuksehrinde-hava-kirliligi-yuzde-32-azaldi-1734288>

Evde Kalmak Havamızı Temizledi Mi?

Greenpeace Türkiye tarafından yayınlanan "Evde Kalmak Havamızı Temizledi mi?" isimli makalede, korona kapsamındaki evde kalma, dönüşümlü çalışma, sokağa çıkma yasakları vb. tedbirler neticesinde havanın temizlendiği konusunda yapılan değerlendirilmelerin gerçeği yansıtmadığı ileri sürülüyor.

Makalede, eve kapanılmasıyla birlikte fosil yakıta bağlı faaliyetlerin sekteye uğraması ile hava kirliliğinin azaldığına dair söylemlerin gerçekleri yansıtmadığı ileri sürüldü. Hava kirlileti tesislerin çalışmaya devam ettiğini belirten makale, hava kirliliğinin düştüğüne dair değerlendirmelerin "ulaşım faaliyetlerindeki azalma, kirlilik oranını düşürdü" hipotezine dayandığını, halbuki, partikül madde kirliliğinin tek kaynağı içten yanmalı motorlu araçlar olmadığı, kömür ile çalışan enerji santralleri ve sanayi tesisleri faaliyetlerine hala devam ettiğinden söz ediliyor.

Makaleye göre, beyaz yakalar evlere kapanmış masabaşı işlerini sürdürürken, mavi yakalar hala sokakta, fabrikada, enerji santralinde, kömür madeninde ve inşaat şantiyesinde işlerinin başında.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın verilerine göre, İstanbul'da hava kirliliği oranı yüksek ilçelerdeki PM 10 verilerinde aslında pek de değişiklik olmadığı belirtilerek, Enerji, üretim ve şehir politikalarında köklü bir değişikliğe gidilmedikçe; temiz enerjiye yönelmedikçe hava kirliliğinin azaldığından söz edebilmek maalesef mümkün olmayacağı iddia edildi.

Kaynak: <https://www.greenpeace.org/turkey/blog/evde-kalmak-havamizi-temizledi-mi/>

Hava Kirliliği Koronavirüs Ölümlerinde En Büyük Nedenlerden Biri Olabilir

Science of the Total Environment dergisinde yayımlanan yeni bir araştırma koronavirüs ölümlerinin %78'inin hava kirliliğinin en yoğun olduğu beş bölgede yaşandığını gösteriyor.

Araştırma, İtalya'nın 66 bölgesinde, İspanya, Fransa ve Almanya'da araştırılan koronavirüs ölümlerinin %78'inin hava kirliliği en yoğun olan beş bölgede yaşandığını gösteriyor.

Araştırmada, özellikle dizel yakıtlı araçlar kaynaklı nitrojen dioksit [NO₂] seviyeleri ölçülürken hava durumu koşulları da ele alındı. Birçok çalışma NO₂'ye maruz kalmanın özellikle akciğer hastalıkları gibi sağlık sorunlarına neden olduğunu ortaya koyuyor.

7 Nisan'da Harvard Üniversitesi tarafından yayımlanan ayrı bir araştırmada, ABD'de mikro partikül [PM_{2.5}] kirliliğine bakarak, salgın öncesindeki yıllarda kirlilikteki çok küçük oranlardaki artışın bile koronavirüs ölümlerinden daha fazla ölümle ilişkilendirildiği bulundu.

Science of the Total Environment dergisinde yayımlanan araştırma ise 66 bölgede Ocak ve Şubat aylarındaki NO₂ seviyelerini 19 Mart'a kadar yaşanan ölümlerle karşılaştırdı. Ogen, ayrıca atmosferik koşulları da inceleyerek kirliliğin hangi bölgelerde havada asılı kaldığını da buldu. Bulgularına göre, 4443 ölümün %78'i Kuzey İtalya'nın dört bölgesinden ve Madrid'dendi. Bu beş bölge en kötü NO₂ kombinasyonuna ve az hava hareketliliği koşullarına sahipti.

Ogen, İtalya'da Po Vadisi'nin ve Madrid'in ve salgının başladığı Çin'in Hubei bölgesinin dağlarla çevrili olduğunu bunun da kirliliğin hapsolmesine neden olduğuna işaret etti. Ogen, "Ancak araştırma sadece hava kirliliği seviyesi, hava hareketliliği ve korona salgınının seyrinin şiddeti arasında bir korelasyon olabileceğinin ilk göstergesidir" dedi. Kaynak: <https://www.iklimhaber.org/hava-kirliligi-koronavirus-olumlerinde-en-buyuk-nedenlerden-biri-olabilir/>

Güney Kore'de Yeşil Yeni Düzen Zamanı

Güney Kore'deki seçim sonucunda Demokratik Parti'nin meclis çoğunluğunu sağlamasıyla birlikte, Başkan Moon Jae-in'in öncülük ettiği Yeşil Yeni Düzen ivme kazandı. Ancak hedeflerin yeterli olmadığı belirtiliyor.

Plana göre, Güney Kore 2050 yılına kadar net sıfır emisyonu ulaşacak ilk Doğu Asya ülkesi olacak. Planda; yenilenebilir enerjiye büyük çaplı yatırımlar, karbon vergisinin getirilmesi, yerli ve deniz aşırı kömür finansmanından kademeli olarak çıkılması ve işçilerin yeşil mesleklere geçişini destekleyen Bölgesel Enerji Dönüşümü Merkezi oluşturulması yer alıyor.

Demokratik Parti aynı zamanda hedefine ulaşmak için orta ve uzun vadeli bir yol haritası geliştirme taahhüdünde bulundu.

Güney Kore, dünyanın en fazla karbon emisyonu yayan yedinci ülkesi. Kömür, ülke için önemli bir kaynak ve Seoul hala kömürsüzleşme için ulusal bir tarih belirlemedi. Güney Kore aynı zamanda yurt dışındaki kömür projelerine en fazla destek veren ülkelerden biri.

Climate Analytics'e göre, bu yıl itibarıyla Güney Kore'nin 60 adet kömür santral üitesi bulunuyor ve bunlar ülkenin seragazi emisyonlarının üçte birine neden oluyor. Ülke bunlara ek olarak yedi adet ünite inşa ediyor. Climate Analytics, Güney Kore'nin iklim değişikliği ile adilane şekilde mücadele edebilmesi için 2029 yılına kadar kömür kullanımını kademeli olarak bitirmesi gerektiğini belirtti.

Kaynak: <https://www.iklimhaber.org/guney-korede-yesil-yeni-duzen-zamani/>

Koronavirüsle Mücadelede “Yeşil” Kalkınma Çağrısı

Avrupa'da 180 siyasi karar verici, iş dünyası lideri, sivil toplum kuruluşu, düşünce kuruluşu ve ticaret birliği büyüme adına yeşil teşvik paketini savunarak ortak bir mektup imzaladı.

Mektupta “İklim nötr bir ekonomiye geçiş, biyolojik çeşitliliğin korunması ve tarım-gıda sistemlerinin dönüşümü hızlı bir şekilde yeni iş kolları ve büyüme getirme potansiyeline sahip ve daha dayanıklı toplumların inşa edilmesine katkıda bulunabilir” ifadesi yer aldı.

Koronavirüs salgınının etkileri 2008 ekonomik krizinden daha büyük bir şok dalgası yarattı. İmzacılar bunun üstesinden AB'nin Yeşil Düzen politika paketi ile gelinebileceğini söyledi. Yeşil Düzen, 27 ükeli blok 2050 yılı itibarıyla net sıfır emisyonu ulaştırmayı hedefliyor.

2050 net sıfır emisyon hedefini reddeden ve enerjisinin çoğunu kömürden karşılayan Polonya ise, koronavirüs salgını yaşanırken iklim hedeflerinin hafifletilmesi çağrısında bulundu.

Kaynak: <https://www.iklimhaber.org/koronavirusle-mucadelede-yesil-kalkinma-cagrisi/>

Şili Güçlendirilmiş İklim Planını Bm'ye Sundu

Şili, BM'ye güçlendirilmiş ulusal iklim planlarını duyurdu. Hükümet bakanları uzun vadede sürdürülebilir ve dayanıklı bir ekonomi inşa etme gereğini vurguladılar.

İklim kriziyle mücadelede küresel bir çaba örneği sergileyen ve 2050 yılında karbon nötr olma yolundaki Şili, kömür enerjisinden çekilme, elektrikli araçların desteklenmesi ve ormanlık alanların artırılmasını hedefliyor.

Şili, 2030 yılına kadar yıllık 95 milyon ton karbondioksit emisyonu sınırlaması koyuyor. Bu hedef Şili'nin 2015'te Paris Anlaşması kapsamındaki taahhüdünden daha iddialı. 2020-2030 yılları arasında emisyonların 1,100 Mt karbondioksit eşdeğerini geçmemesi gerekiyor. Kaynak: <https://www.iklimhaber.org/sili-guclendirilmis-iklim-planini-bmye-sundu/>

Avrupa Yeşil Düzeni, Covid-19 Çözümlerinin Merkezinde Olmalı

13 Avrupalı İklim ve Çevre Bakanı imzacısı olduğu metinde, koronavirüs krizinin etkilerini bertaraf ederken iklim ve ekoloji krizinin unutulmaması gerektiğinin altını çizildi.

Metinde, sadece birkaç haftada tüm dünyayı sarsan COVID-19 küresel salgını, büyük çaplı bir insanlık trajedisine ve hâlâ tüm etkilerini öngöremediğimiz tarihi bir ekonomik aksamaya yol açtığı, toplumların içine çekildiği, sınırların kapandığı, işsizliğin artışa geçtiği, şirketlerin büyük sıkıntılar içerisinde olduğundan söz edilerek, Avrupa'nın eski refahına kavuşabilmesi için yenilenmiş ve sürdürülebilir süreçler içeren iyileştirme planları hazırlanması gerektiği söyleniyor.

COVID-19 krizinden, erken harekete geçmenin hayati önem taşıdığına dair bir ders çıkarılması gerektiğini vurgulayan metinde, "iklim değişikliği ve biyoçeşitlilik kayıplarının risklerini ve maliyetlerini azaltmak istiyorsak, taahhütlerimizin arkasında durmamız gerekiyor" denildi.

İklim, biyoçeşitlilik ve çevre konularında olduğu kadar insan sağlığı ve ekonomilerimiz üzerinde de zararlı etkileri olabileceği hatırlatılarak, devlet başkanları ve hükümetlerin 26 Mart'ta Komisyon'a yapmış olduğu AB iyileşme planlarına yeşil dönüşüm ve dijital geçiş konularının eklenmesi çağrısını desteklediği belirtildi.

Metinde, Komisyon, bu krizi atlattırırken Avrupa Yeşil Düzeni'ni bir çerçeve olarak kullanmaya ve böylece hareketin hızının kesilmemesini sağlamaya, yeşil iyileşmeye hız kazandıracak ve adil bir dönüşüm sağlayacak Avrupa Yeşil Düzen Yatırım Planı'nın dahil olduğu Yeşil Düzen ilkelerini incelemeye davet edildi.

Kaynak: <https://www.iklimhaber.org/avrupa-yesil-duzeni-covid-19-cozumlerinin-merkezinde-olmal/>

10 AB Ülkesi Ekonomik İyileştirme Planlarının Yeşil Olmasını İstiyor

10 AB ülkesi, 9 Nisan'da yayımladıkları açık mektupta ekonomik iyileştirme planlarının AB Yeşil Düzen ile paralel olması çağrısında bulundu. Mektupta, kriz ile başa çıkarken kısa vadeli çözümlere odaklanılmaması gerektiği uyarısı yer aldı.

AB'nin en büyük iki ekonomisine sahip Almanya ve Fransa ise imzacılar arasında yer almadı.

İmzacı 10 ülke; yenilenebilir enerji, sürdürülebilir ulaşım, enerji verimliliği ve AB Yeşil Düzen hedeflerine yararlı olacak diğer adımlara yönelik yapılan yatırımların artırılmasını istiyor. Bu hedeflerin amacı 2050 yılına kadar birliğin seragazi emisyonlarını net sıfıra ulaştırmak.

Mektupta, “Yeşil Düzen, AB için yeni bir kalkınma stratejisi sunuyor. Bu strateji hem ekonomilere teşvik sağlıyor ve yeni iş imkanları doğuruyor, hem de yeşil dönüşümün verimli bir şekilde gerçekleştirilmesini sağlıyor” denildi.

Kaynak: <https://www.iklimhaber.org/10-ab-ulkesei-ekonomik-iyilestirme-planlarinin-yesil-olmasini-istiyor/>

Temiz Kömür Masalları: 30 Büyük İl Ve Neden ZONGULDAK?

COVID-19 tedbirleri kapsamında uygulanan şehre giriş çıkış yasakları ve kısmi süreli sokağa çıkış yasağı tedbirlerinin 30 Büyükşehir Belediyesi'nin yanı sıra, “akciğer hastalıklarının yüksek olduğu” gerekçesiyle Zonguldak'ta da uygulandı.

Zonguldak'taki akciğer hastalıklarının yoğunluğunun en önemli nedenleri, kamuoyunda bu kentteki kömür madenleri ve kömürlü termik santralleri gösteriliyor.

Kaynak:<https://www.iklimhaber.org/temiz-komur-masallari-30-buyuk-il-ve-neden-zonguldak/>

Covid-19 Sonrası İçin Önemli Hatırlatma: Kömüre Bel Bağlamayın!

Enerji finansmanı konusunda faaliyet yürüten Carbon Tracker isimli düşünce kuruluşu tarafından yayınlanan *Siyasi Kararlar ve Ekonomik Gerçekler* isimli raporda; küresel ölçekte kömürlü termik santrallerin %46'sının 2020 itibarıyla zarar etmeye başlayacağını ve bu oranın 2030 yılına gelindiğinde %52'ye yükseleceğini belirtildi. Raporda ayrıca, yenilenebilir enerji ve doğalgazın seviyelendirilmiş elektrik maliyetleri, dünya çapında kömürü geride bırakıyor. Hükümetlerin daha fazla rekabete izin vermek amacıyla elektrik piyasalarında liberalleşmeye yönelmeleri durumda zarar eden kömür santrallerinin yüzdesinin çok daha yüksek olacağı belirtiliyor.

Raporda, yeni kömürlü termik santral inşa eden hükümetleri ve yatırımcıları, termik santrallerin maliyetlerini karşılamak için gerekli olan 15 ila 20 yıllık süreyi göz önünde bulundurarak, yatırımlarını telafi edemeyecekleri konusunda uyarıldı.

Kaynak:<https://www.iklimhaber.org/covid-19-sonrasi-icin-onemli-hatirlatma-komure-bel-baglamayin/>

Dünya Koronavirüsü Atlatabilir, Peki Ya İklim Değişikliği?

Oxford Üniversitesi bünyesinde çalışan iki araştırmacı, koronavirüs salgını ile iklim değişikliğinin etkilerini karşılaştırdı. Araştırmacılara göre, iki kriz ile eş zamanlı olarak mücadele edilmesi gerekiyor.

Araştırmada, İki kriz de insanlığın aynı başarısızlığından doğduğu ve iki krize de hızlı ve kapsamlı bir çözüm getirilmesi gerektirmesi konularında benzerlik gösterdiği ancak şiddetleri ve süreleri açısından farklılıklar gösterdiğinden söz ediliyor.

Araştırmaya göre, iklim tahribatı salgına göre daha sinsi ve karmaşık. Küresel salgının 18 aylık bir sosyal mesafeye son bulması öngörülüyor. İklim değişikliğinin sebep olduğu ölümcül

olaylar ise birçok şekilde gerçekleşiyor ve her yıl fosil yakıt yüzünden milyonlarca can kaybı halihazırda yaşanıyor. 2050 yılına kadar sıcaklık stresi, yetersiz beslenme ve doğrudan etkiler sonucu 7 milyon can kaybı yaşanacağı tahmin ediliyor. Ölü sayısını arttıran başka unsurlar arasında zorunlu göç, silahlı çatışmalar ve 120 milyonluk yoksul nüfus bulunuyor. Ancak koronavirüs salgınında olduğu gibi, en yakın zamanda daha ciddi önlemler alırsak daha az insan zarar görebilir.

Öte yandan iklim değişikliği, artan sel, sıcaklıklar, mahsul kıtlığı ve hava kirliliği gibi olumsuz etkilerin sıklığı ve şiddetini kalıcı olarak değiştiriyor. Bu nedenle sebep oldukları hasar her yıl artmaya devam ediyor. Ancak, hemen yatırım yapıldığı takdirde büyük bir fark yaratılabilir. İklim değişikliğinin ne kadara mâl olacağı hala tahmin edilemiyor.

İklim ve koronavirüs arasındaki farklardan en çok dile getirileni, etkilerinin ne kadar uzun süreli hissedileceği. Günlük iyileşen sayısı enfekte sayısını aştığı an virüsün etkileri de ortadan kaybolmaya başlayacak. Eğer alınan önlemlere dünya genelinde aşı kullanılmaya başlanana kadar devam edilebilirse, koronavirüsün yarattığı insani ve ekonomik maliyetler zamanla yok olacak.

Buna karşılık, yaydığımız karbondioksitin her tonu iklim sistemimizi belirsiz şekilde etkiliyor, atmosferi ısıtıyor ve okyanuslarımızı asitleştiriyor.

Kaynak: <https://www.iklimhaber.org/dunya-koronavirusu-atlatabilir-peki-ya-iklim-degisikligi/>

HAK ARAMA MÜCADELESİ

Zeytinliklere Zarar Verecek JES'in ÇED Kararı İptal Edildi

Ayvalık Türküzü köyünde zeytinlik alanda yapılmak istenen jeotermal sondajları için verilen ÇED Gerekli Değildir kararı iptal edildi. Balıkesir 1. İdare Mahkemesi, bölgedeki zeytin varlığına ve doğanın zarara uğraması risklerini gerekçe göstererek, oy birliği ile ÇED Gerekli değildir kararını hukuka aykırı buldu.

Kaynak: <https://www.evrensel.net/haber/402682/ayvaliklilari-sevindiren-jes-karari>

Ekolojik Koridordaki Kalker Ocağına Karşı Dava Açıldı

Beyazarı'na Doğanyurt köyü kalker ocağı tehdidi altında. Bölge, Anadolu ile Avrupa arasında bir ekolojik koridor olan bölge dünyada benzerleri özenle korunan fosil ormanlarına da sahip. Yöre halkının dava açtığı kalker ocağı mera alanlarının yanı sıra, yaban hayatına ve koruma altındaki arkeolojik eserlere etkisi bilimsel bir çalışmaya da konu oldu. Kalker ocağına verilen ruhsatın iptali için Doğanyurtlular Derneği ve yurttaşlar tarafından dava açıldı. Bölgenin özellikle yaban yaşamı varlığı ve fosil ormanlar nedeniyle sit alanı ilan edilmesi için de başvuru yapıldı. 94,5 hektar olan ruhsat alanınının 87,15 hektarı mera alanı olması ve mera alanlarında madencilik faaliyetleri ile ilgili yasal düzenlemeler gerekçe gösterilerek kalker ocağı için verilen ruhsatın iptali istendi.

Kaynak: [evrensel.net/haber/402606/dunya-kultur-mirasina-kalker-ocagina-karsi-dava-acildi](https://www.evrensel.net/haber/402606/dunya-kultur-mirasina-kalker-ocagina-karsi-dava-acildi)

TMMOB'dan Kanal İstanbul İhalesine Dava: Tarihi Köprülerin Taşınması Hukuka Aykırı

Kanal İstanbul Projesi üzerindeki iki tarihi köprünün [Odabaşı ve Dursunköy] taşınması için açılan ihaleye karşı TMMOB'ye bağlı 12 oda yapılan ihaleyi durdurma ve işlemin iptali için dava açtı. TMMOB tarafından yapılan açıklamada; Kanal İstanbul ÇED Nihai Raporuna göre 119 adet kültür varlığı Proje Etkilenme Alanında kalmaktadır denildi.

İmar planı yapılmadan açılan ihalenin hukuka uygun olmadığı belirtilen açıklamada söz konusu ihalenin hukuka aykırı olma gerekçeleri ise şu şekilde sıralandı:

- Köprülerin mevcut durumunu yasal standartlar doğrultusunda ortaya koyan ve kurul tarafından onaylanan belgeler hazırlanmadan,
- Bu belgelere dayanılarak 'yerinde koruma'nın mümkün olup olmadığını bilimsel olarak değerlendiren, onaylı bir teknik rapor olmadan,
- Köprüler için 'taşıma' gerekliliğini ortaya koyan ve Kültür ve Turizm Bakanlığı kararıyla uygun bulunmuş bir teknik rapor olmadan,
- Tarihi eserin teknik olarak nasıl taşınacağına ve nerede, hangi teknikler kullanılarak yeniden inşa edileceğine dair bir karar olmadan gerçekleştirilecek proje ihalesinin bir koruma kurulu kararı ve izni olmadan yapılması hukuka aykırıdır.

Kaynak: <https://yesilgazete.org/blog/2020/04/17/tmmobdan-kanal-istanbul-ihalesine-dava-tarihi-koprulerin-tasinmasi-hukuka-aykiri/>

Meşe Ormanı İçin Umut Işığı

Kırklareli'nin Vize ilçesi, Doğanca köyündeki meşe ormanına yapılmak istenen kil ocağına bilirkişiler tarafından olumsuz görüş verildi. Bilirkişi heyeti ÇED raporunda Kırklareli'nin rüzgârının doğru hesaplanmadığını, yapılan modellemenin hatalı olduğunu belirleyen bilirkişi, bu hatanın telafi edilemeyecek sonuçlara neden olabileceğine dikkat çekti.

Kaynak: <http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/mese-ormani-icin-umut-isigi-1730576>

Çarşamba Ovası'na Kurulmak İstene Biyokütle Enerji Santrali'ne Mahkeme Engeli

Samsun'da tarımsal SİT alanı ilan edilmiş Çarşamba Ovası'na kurulmak istenen Biyokütle Enerji Santrali (BES) projesine verilen "ÇED gerekli değildir" kararı Samsun 3'üncü İdare Mahkemesi tarafından iptal edildi.

Kaynak: <https://yesilgazete.org/blog/2020/04/13/carsamba-ovasina-kurulmak-istenen-biyokutle-enerji-santrali-mahkeme-engeli/>